

ÁRVÍZ után

Láttalak, amint cipelted haza a hússal teli táskákat. Ahogy egy szófogadó lányhoz illik, kicsomagoltam a vérrel átítatott papírból, és beraktam a karajt a hűtő felső rekeszébe, közvetlenül a fagyasztó alá. Mindig meg akartam kérdezni tőled, hogy nem *emlékeztet-e valamire*, de hát magamban annyiszor feltettem ezt a kérdést, hogy már elveszítette jelentőségét.

– Hülyeség, Júlia – elképzelted, amint ezt mondod, hogy a kérdés hülye, és ez elegendő ok, hogy megválaszolatlan maradjon.

Számomra nem maradt más, mint hogy figyeljek otthon, várni az elfojtott sajnálkozás vagy legalább undor legkisebb megnyilvánulására, rejtett könnyekre vagy hosszú, valaha elégáns ujjaid rezdülésére.

És tudtam, hogy minden kísérletem felesleges – mindig mesterien tudtal leplezni érzelmeid, elnyomtad őket teljesen, még magad előtt is, vagy tán főképp magad előtt. A te érzelmeid ott vannak elraktározva a fagyos verem mélyén a ház mögött, ahol a húst tároltad.

– Az itteni levegő jót tesz Júliának az allergiája miatt – szoktad mondani hajdani kolléganőidnek, akik látogatni jöttek hozzád a városból, akik friss juhtejet ittak, és úgy tettek, mintha csodálnák *merészséged*. Kicsi koromban tényleg allergiás voltam a városi porra. Itt meg a szénára, a rothadó levelekre, virágokra és a virágzó fűre, meg ennek a háznak nevezett barlangnak a hasadékait kitöltő szigetelőre. Az utóbbi években a kolléganők ismét gyakrabban jelentek meg, s kérdezték, miért nem tértél vissza a városba, most, hogy a férjedről már három éve semmi hír. *Allergia, világos*. Én is hittem neked, elég sokáig hittem, annak ellenére, hogy a döntésedet utáltam. Ki tudja, ők – a még mindig csinos városi barátnők – hittek-e neked, vagy tán a völgybe vezető úton, ahol a fehér sportos cipőjük csúszkált a sárban, mondták egymás közt:

– Bolond ez a hippi csaj! Beleszeret abba a széles vállú vademberbe, s végül magára marad a gyerekével a hegyek közt. Miért nem csomagol és hagy ott mindent?

Sosem *pakolnál össze és mennél el*, ugye, anya? Ez azt jelentené, hogy rosszul döntöttél, és te nem szoktál rosszul dönteni. Még a halálodban is tökéletes leszel, nem kell bon-

colás – ha felvagdosnának, semmi különlegeset nem találnának, csupán a szervek előírásosan pontos sorrendjét, mint a biológiaórán a szemléltető ábrán.

És az árvíz előtt amúgy sem mehetél volna el...

Én éppen a te ellentéted vagyok, anya, zavart és szétzórót. A gondolataim gyorsan szaladnak százfelé. A tetem csendes lobogása számodra idegen.

– Mozdulj már valahová, Júlia! Csinálj valamit – mondtad nekem. – Megőrzítesz! – De hát ez nem úgy csengett, mintha valaki tényleg őrjöngeni készülne.

Csupán az enniavaló nyugtatott meg. Amikor a füstölőbe küldtél, mindig ott maradtam egy kicsit, élveztem a füstölt hús illatát. Magány és nyugalom volt ott. Levágtam egy karikát az orrom előtt himbálózó kolbászból, és aztán, nem tudván ellenállni, örökké éhesen, mindennek ez az éhség az oka, tovább vagdostam a többi kolbászból is. Hátral kezdtem, és fokozatosan eljutottam a kijárat ajtóig, amíg minden kolbász egyforma hosszú nem lett.

– Hol voltál ilyen sokáig? – kérdezted.

– Megtömte magát a hússal – mondta erre a vadember.

Azt kívántam, hogy legalább egy percnyire érezd az én benső pánikomat, az állandó szétszórtságomat. Szétszórtságomat, ami miatt reszketett a lábam, még ha ültem is, ami miatt miszlikre téptem a papírt, szétszórta a cukrot minden zacskókból.

– Tönkre teszel mindent, te lány! – mondtad egyszer nyugodt, csaknem unott hangon.

Már az árvíz után vagyunk, és én a városba jöttem a reggeli vonattal – vagyis: a vonat reggel indult, én délutánra *érkeztem meg*. A város idegen számomra, de kénytelen vagyok úgy felfogni, mint valami bizonytalanul ismerőset.

Hogy agyonüssöm az időt, betértem az állomási büfébe. Szörnyű hely, tele szörnyű emberekkel. Ennek tudatában voltam. Teát rendeltem, s a kövér pultos az ő nyálás mosolyával kérde, kérek-e rumot is hozzá.

Rumot a teába? Mielőtt észbe kapnék, hogy „köszönöm, nem”, azt mondom: „igen”, ösztönösen, mintha egyike lennék a helyi alakoknak, a törzsvendégeknek, akik sosem iszszak a teát rum nélkül. Asztalhoz szeretnék ülni, de csak a bárszék szabad a pult szélén, oda viszem hát a csészét a teával, s a pultos jó szívvel odatolja a mustáros poharat a rummal.

– Munkát keres a városban? – kérde anélkül, hogy felemelné nehéz szemháját.

– Remélem, szórakozást – mondom én.

Vigyorral bólint és békén hagy.

Anya, hát akkor mit javasolsz, mit csináljak?

Sosem jutott az eszedbe, hogy egyszer majd rájönnek. Az én hallgatásom nem volt kétséges. Tudtad, hogy bennem bízatsz.

Eltelt három év, és most ez az árvíz... A víz kiöntött nem egy öreg jégvermet.

És én most itt vagyok a városban, hogy ellened valljak. De talán mégsem. Még nem döntöttem.

Számhoz emelem a rumot, s akkor valaki kinyitja a keskeny üveges ajtót, és a bárba fagyos levegő tódul. Az alkohol marja a nyálkahártyám, az orrcimpáim összehúzódnak. Hasonló érzés, mint amikor egyszer a vademberrel elvittetek síelni. Lehettem kilenc-tíz éves,

szörnyen fagyott, s mikor végül eljutottunk a hegyi szállóba, teát rendelt és három rumot, vagyis nekem szintén. Megrándultál a széken, de nem tiltakoztál.

– A hideg ellen – mondtad.

Köhécseltem az első korty után, azt hittem, szétszakad belül az orrom, meg hogy talán meg is vakulok. Nevetett, egy hajtásra megitta a rumját és elém tolt a teásbögréjét – volt hát két teám meg egy rumom.

Tudom, mit mondasz majd, ha érted jönnek. Azt fogod mondani, hogy miattam tetted. Előbb az „allergiák”, aztán meg a „többi”. Azt mondod majd, hogy tovább nem tudtad elviselni, miként bánt *velem*, vagy lehet, hogy elég lesz a te büszke tekinteted és a hallgatásod, amit a kényszerűen magadba fojtott érzelmeid megnyilvánulásának lehet majd minősíteni. Az újságok írnak majd az *anyai önfeláldozásról*, az emberek olyasmit is rebesgetnek majd, hogy tulajdonképpen a lányod művelte, te csak magadra vállalod, ilyen az anyai ösztön. Igen, anya, az emberek az ilyesmire kaphatók.

És én? Én majd egész idő alatt figyelni foglak, várni fogok a legkisebb rezdülésre, a legkisebb könnyre.

– Még egy rumot?

A pultos csak úgy mellékesen kérdi, úgy kérdi, mintha már évek óta ismerne, és tölt, mielőtt bólintanék.

Vércse Miklós fordítása

Mária Modrovichová (1977): a pozsonyi Comenius Egyetem Bölcsészstudományi Karán végzett. Prózaíró, a Sme című napilap bloggere.

Vércse Miklós (1932): műfordító, tanár. Párkányban él.

